

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 5 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izdaja vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— Mr. na inozemstvo 15.20 hr
IZKLJUCUO ZASTOPSTVO za oglase iz Kraljevine Italije in inozemstva ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Računi pri poštno čekovnem zavodu:
Ljubljana štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Attività dell'aviazione in Egitto

In numerosi scontri 16 apparecchi britannici abbattuti
dai cacciatori dell'Asse - Nel cielo di Creta 4 "Liberator"
distrutti

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 5 settembre 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 831:

Nel settore meridionale del nostro schieramento sul fronte egiziano si è svolto ieri un combattimento contro unità di fanteria nemica appoggiate da carri armati. Il nemico ha subito notevoli perdite e lasciato nelle nostre mani alcune centinaia di prigionieri fra i quali il generale comandante della sesta brigata neo-zelandese.

L'aviazione ha colpito concentramenti di mezzi blindati ed autocarri nemici incendiandone oltre 40; in combattimenti si erano avversari venivano abbattuti. Un nostro caccia non ha fatto ritorno alla base.

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 6 settembre 1942-XX il seguente bollettino di guerra n. 832:

Sul fronte d'Egitto non ci sono stati ieri combattimenti di particolare rilievo. L'aviazione italiana e germanica ha svolto par-

Delovanje letalstva v Egiptu

V številnih spopadih je bilo sestreljenih 16 angleških
letal — Nad Kreto zrušena 4 ameriška letala

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 5. septembra naslednje 831. vojno poročilo:

Na južnem odseku naše razvrstitev na egipetskem bojišču se je včeraj vrnila bitka z edinicami sovražne pehoty, ki so jih podpirali tanki. Sovražnik je trpel znatne izgube in je pustil v naših rokah nekaj stotin ujetnikov, med njimi nekoga generala, povelnika 6. novozelandske brigade.

Letalstvo je zadealo zbirališča sovražnih oklopnih vozil in prevoznih avtomobilov ter jih začigalo 40; v letalskih spopadih v zraku je bilo sestreljenih 6 sovražnih letal. Eno naše lovske letalo se ni vrnilo na oporišče.

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil 6. septembra naslednje 832. vojno poročilo:

Na fronti v Egiptu včeraj ni bilo posebno podatka vrednih bor. Italijansko in nemško letalstvo je bilo zelo živahnino in je napadlo večkrat z vidimi učinki skupine tankov in motornih vozil v prednjih črtah in v zaledju sovražnika. Naša letala so močno bombardirala nasprotna letališča v pasu južnozadnjega od Aleksandrije.

V številnih spopadih so lovci osi sestrelili 16 angleških letal.

Nad Kreto so bili med napadom ameriških letal sestreljeni 4 »Liberatorji«; dve letali so uničili nemški lovci, 2 pa protiletalska obramba otoka. Naši bombniki so tudi včeraj odvrgli na letališče v Mikabi stevilne rušilne in zažigalne bombe. Z raznih vojnih poletov se niso vrnila 3 naša letala.

Angleška lovska letala so obstreljala s strojnimi ribišča celne na morju pred Sicugliano Marino (Agrigento). En ribič je bil ubit, nekaj pa ranjenih.

Darovi Stranke za borce na egipetskem bojišču

Z egipetske fronte, 7. sept. s. Inспектор PNF za Libijo, narodni svetnik Davide Fossa, je v sporazumu s propagandnim uradom vrhovnega poveljništva razdelil na tisoče zavojsk, ki so jih ženski Fašisti darovali italijanskim in nemškim borcem na fronti pri El Alameinu. Narodni svet-

Uničena je zadnja večja skupina partizanov na Hrvatskem

Zagreb, 6. sept. s. Uradno poročilo javlja, da so se ob koncu avgusta z uspehom zaključile akcije proti partizanom v zapadnem področju Hrvatske in sicer v Djopovem in Vrgorcu. Poveljništvo oboroženih sil objavlja naslednje podrobnosti:

Med 29. avgustom in 2. septembrom so operacije vodile edinice italijanske in hrvatske vojske ter oddelki protikomunistične milice prostovoljev. S severa in juga so

Hudo bombardiranje južne Anglike

Berlin, 6. sept. s. Iz vojaškega vira se doznavata, da so včeraj nemški lahki vojni letala bombardirala iz nizine vojaške naprave v mestu Dower. Nekej posopoj je bilo uničenih. Bomba velikega kalibra so pretrgale na več krajih cesto v Canterbury. Tudi pristaniško mesto Norwich je bilo cilj hudega letalskega napada. Včeraj popolne so nemški rušilni letala bombardirala ob ustju Temze tudi pristaniško mesto Southend on Sea. Drugi napadi so bili naprenjeni na industrije severno od Londona in na pristaniška mesta ob južni angleški obali. V bližini mesta Jeowy v južni Angliji so bombe velikega kalibra, odvržene na neko postajo, hudo poškodvale več vlakov, ki so stali na postaji. Bojna letala so prodrla tudi do mesta Dorchester v južni Angliji in bombardirala naprave vojne industrije.

3000 zmag enega samega lovskega odreda

Berlin, 6. sept. s. Odred lovskih letal pod poveljništvom majorja Goloba je pred dnevi dosegel svojo 3.000. letalsko zmago. Skupine tega zmagovitega odreda lovcev so se udeležile nevestilnih operacij na raznih bojiščih, zlasti v vojni proti Franciji ter na Balkanu, največje zmage so pa dosegla na vzhodni fronti.

Angleški napad na francosko mesto

Vichy, 6. sept. s. Angleška letala so napadla Rouen. Odvrgla so kakih 100 bomb, ki so povzročile znatno škodo v trgovskih in delavskih četrtih mesta. Med ranjenimi, ki jih je 150, je največ žensk in otrok.

Inseriraj v „Slov. Narodu“

Novorosijsk zavzet

Z njim je padlo zadnje oporišče sovjetske mornarice na Črnem morju
Ogorčeni boji na periferiji Stalingrada

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. sept. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno poročilo:

Padla je pomorska in celinska utrdba Novorosijsk, ki je bila zadnje važno vojaško pristanišče, preostalo še sovjetski mornarici v Črnem morju po padcu Sevastopolja. Württemberške, badenske, frankovske in hessenske divizije so sledile rumunske konjenice in večdnevnih hudičnih borbah proti utrdbam in v najtežjih terenskih okoliščinah. Kolicina plena bo še ugotovljena.

Nedeljsko vojno poročilo

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 6. sept. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Na Tamanskem polotoku je bil v naglih sunkih proti jugu strt poslednji odpor sovražnika in s tem zavzet ves polotok vzhodno od Kerške ozime. Zajeti so bili številni ujetniki in zaplenjenih 37 luhkih in težkih topov.

Pred Novorosijskom prodrijo nemške in rumunske čete proti močno zgrajenim postojankam v hudičnih borbah zmerom bliže mestu.

Nemški brzi čolni so prodri v vzhodni del Črnega morja. Potopili so 4 parnike in 4 manjše ladje s skupno 9500 br. reg. tonami.

Na Kavkazu so zavzele gorske čete po večdnevnih bojih proti trdovratnemu sovražnikovemu odporu nadaljnji visokogorski prelazi.

Ogorčeni boji okrog Stalingrada se nadaljujejo. Tudi včeraj so se izjavili s sovražnikovim letalstvom razbremenili napadi zelo močnih sovražnikovih sil s severa. Pri tem je bilo uničenih 84 tankov. Stalingrad, letališča vzhodno od Volge in zvezre za dovoz so bile bombardirane podnevi in ponoči. Dva vlačila na Volgi sta bila poškodovana z bombami.

Na prostoru okrog Voroneža je bilo med sovražnikovimi letalskimi napadi na nemško letališče v spopadih v zraku sestreljenih 27 sovjetskih letal brez lastnih izgub.

Južnozapadno od Kaluge in južnovežno od Rjeva so bili sovražnikovim napadi zopet brezuspešni. Več sovjetskih letališč je bilo nenadoma napadenih z letali, pri čemer je bilo 20 sovjetskih letal uničenih na teh.

Okrog mostišča pri Volhovu, južno od Ladoskega jezera in na obkoljevalni fronti pri Petrogradu so se izjavili ponovni napadi sovražnika.

Mornarsko topništvo je potopilo pri Kronštu čoln za iskanje min in vlačilec, nadaljnji čoln za iskanje min pa je bil v Finskem zalivu poškodovan z bombnim zatokom.

Na fronti ob Ledenuem morju so bojna letala bombardirala z dobrim učinkom letališče Murmanska in bližnje železniške naprave.

V času od 25. avgusta je izgubilo sovjetsko letalstvo 1062 letal, pri čemer je bilo 812 letal sestreljenih v spopadih v zraku, 175 po protiletalskem topništvu in 33 po oddelkih kopne vojske, ostanki pa uničeni na tleh. V istem času je bilo izgubljenih na vzhodni fronti 49 lastnih letal.

V severni Afriki so nemški in italijanski letali obmetavali z bombami angleške postojanke, zbirališča oklopnih vozil in letališča. Po zadevkah v polnu so bile opažene eksplozije in požari.

Nad severnoafriškim bojiščem in nad Kreto je nemško in italijansko letalstvo sestrelilo 20 sovjetskih letal.

Pri poletih nad zasedeno ozemlje na zpadu je bilo v letalskih bojih sestreljenih 10, nad Severnim morjem in Rokavskim prelivom so edinice vojne mornarice sestreljele 2 angleški letali.

Nemško letalstvo je bombardiralo industrijske in prometne naprave na angleških vzhodnih obalah in v vzhodni Angliji.

Srditi boji za Stalingrad

Berlin, 6. sept. s. Gleda bitke za Stalingrad se doznavata iz vojaškega vira, da je sovražnik skušal z uporabo svežih rezerv nudititi nov obopen odpor v utrjenem pasu. Nemškim četam je uspelo obvladati nadaljnje strelne bunkerje ter zavzeti na vzhodni ozemlje kljub silnim protinapadom sovražnih oklopnih sil. Nemško topništvo je učinkovito obstreljevalo nekočno topniško skupino sovražnika. Nastale so velike eksplozije. Oklopne skupine so bile delno iz največje blizine, boljševske protinapade, ki jih je podpiral močan ogenj topništva.

Z novo prispevimi pehotnim in oklopnim silam so boljševiki na severni strelnej fronti povečali med Volgo in Donom svoje razbremenilne napade. Boljševiki so tu vrgli v boj 10 divizij strelečev in 7 oklopnih brigad. Kljub temu je Nemcem uspelo, te napade odbiti in uničiti 84 tankov. Nekej napadov oklopnih sil je bilo gladko odbiti z bojniimi letali in strmo-glavci. Strelne so bili boljševski tanki, ki so bili onesposobljeni tako severno kakor zapadno od mesta. Občitali so v ogromnih luknjah, ki so jih napravile letalske bombe. Nekej manjših krajevnih udorov, ki so zjutraj boljševikom posrečili, je bilo z nemškimi popoldanskimi protinapadi popolnoma odpravljenih.

Rumunske čete pred Stalingradom so zavzelo po izredno hudičnih borbah neko na-

selje ter so po zavzetju nadaljnji utrdbički klijup hudemu soražnemu obrambemu ognju zasedle neki kraj, ki je močno utrjena strateška točka.

Nemške letalske skupine so močno bombardirale vse utrdbe napravljene v Stalingradu. Streljavci so uničili tri postojanke protiletalskega topništva. Ob letalskih napadih so bilo ponovno zadete tudi železniške naprave in proge severno od Stalingrada. Ved vlačok je bilo uničenih. V preteklih nočih so letala bombardirala z bombami največjega kalibra mesto Stalingrad in več letališč vzhodno od Volge. Nemški lovci so sestrelili 36 sovražnih letal, protiletalsko topništvo jih je pa zrušilo 10.

Kako so potekli zadnji boji za Novorossijsk

Berlin, 6. sept. s. Iz vojaškega vira se doznavata, da so nemške in rumunske čete vzhodno zavzeto hudo skodo pristanišča topništva v Murmansku in sicer v severnih četrtih mesta. Spremljajoči lovci so sestrelili 12 sovražnih letal, med njimi tri bombnike, četrti bombnik pa je bil zrušen na skrajnem severu nad nemškimi črtami.

sovražni protinapadi, ki so bili izvedeni ob podprtosti močnih skupin borbenih letal, topništva vseh kalibrov, mornarskega topništva in izbranih četam, ki so bile opremljene z izredno številnimi tanki. Sovražnik je imel izredno hude izgube. Ugotovljeno je bilo, da so med padlimi boljševiki tudi višji oficirji.

Skrupine nemškega letalstva so znotrno prispevale k uspehu v letih borbah. V dolini visokega Kavkaza so bili v borbah moža z možem odbiti napadi, ki jih je podpiralo topništvo. Planinske čete so po zelo žilavih borjih zavzela zopet neki visokogorski prelaz.

Učinkovit napad na Murmanskk

Berlin, 6. sept. s. Gleda akcije na fronti ob Ledenuem morju se doznavata iz vojaškega vira, da so nemške vojne letala zadala nadaljnjo hudo skodo pristanišču napravam v Murmansku in sicer v severnih četrtih mesta. Spremljajoči lovci so sestrelili 12 sovražnih letal, med njimi tri bombnike, četrti bombnik pa je bil zrušen na skrajnem severu nad nemškimi črtami.

Duce nagradil družine s številnimi sinovi vojaki

Rim, 7. sept. s. Duce je včeraj sprejel v Beneški palaci poglavljare družin s številnimi otroki, ki so vpisani v Zvezko družin s številnimi decki, ter imajo več svojih sinov pod orožjem. Njim so bile dodeljene dearnesske nagrade predsedništva Zvezde v zneskih 20.000, 15.000, 8.000 in 5.000 lir. Te vso so bile po Ducejevi odločitvi podvajene.

Nagrjenici so: Pogino Domenico, oče 12 sinov, od katerih jih je 9 v Vojski, stanjujoč v Sepinu (Campo Basso); Cotzia Andrej, oče 15 sinov, od katerih jih je 8 v Vojski, stanjujoč v Nuoros Peretti Zita, vdova po Mazzini, mati 9 sinov, od katerih jih je 8 v Vojski, stanjujoča v Pescari, njen deseti sin, odlikovan z zlato kolajno, ki padel v Španiji; Contini Salvatoria, vdova in mati 8 sinov pod orožjem, stanjujoča v Sasari; Urcioli Bartolomei, oče 11 sinov, od katerih jih je 7 pod orožjem, bivajoč v Neapelju.

Nagrjenici so: Pogino Domenico, oče 12 sinov

Izpred okrožnega sodišča

Ali pripadajo poročenemu pa dejansko ločeno od žene živečemu delavcu rodbinske doklade — Zanimivo načelno važno pravno vprašanje

Ljubljana, 5. septembra

Po našem državljanskem pravu je zakonski mož dolžan svojo zakonsko ženo po imovini določno vzdrževati (§ 91), če se ločita pa mora tudi pri sporazurni locitvi biti podan dogovor glede vzdrževanja. Ce se ločitev izvede brez sporazuma, določi sodnik vzdrževalino. Prav tako sta oba roditelja splošno zavezana, vzgajati svoje zakonske otroke, to je skrbeti za njih življenje in zdravje, priskrbovati jim določno vzdrževanje, razvijati njih telesne in dušne moči in s poukom v veri in koristnih vednostih polagati temelj njih bodoči blaginji (§ 139 odz.). Zlasti je očetova dolžnost, tako da skrbeti za vzdrževanje otrok, dokler ne morejo sami preživljati. Materi je prepričljeno skrb za njih telo in njih zdravje (§ 141). V primeru ločitve odloča o usodi otrok v zadnji instanci sodišča, pri čemer trpi stroški vzgoje vedno oče (§ 142). Le če je oče brez sredstev, mora skrbeti za vzdrževanje predvsem mati, nato očetovi starši in materini starši (§ 143).

Tudi nezakonski otrok ima pravico zahajevati od svojih roditeljev njih imovini primerno oskrbo, vzgojo in preskrbo. K oskrbi je vezevan predvsem oče, ako pa tega ne znore, preide ta obveznost na mati in po njej na materine starše (§ 166). Oskrbovanje in preskrbovanje nezakonskih otrok preide kakor drug dolg na očetove dediče (§ 171).

V dnevnem pravu uživajo volila vzdrževanja prednost pred vsemi drugimi. Nujni dedič, dasi je bil izključen od dolžnega dela, ima vedno pravico do potrebnega vzdrževanja (§ 795), čeprav ista pravica pa pritiče tudi zakoncu, dokler se ne poroči in ni preživljanje krito z njegovim zakonitim dednim deležem ali s preskrbo dogovorjeno za primer, da živi dalje kot drugi zakonice. Tudi v stečaju možev imovine sme nekriva vdova zahtevati od časa otvoritve stečaja, da uživa vdovsko vzdrževanje (§ 1260).

Iz vsega tega na kratko izhaja, da je zakonski mož svoji imovini primerno obvezan do vzdrževanja svojih otrok in svoje žene. Otroci in žena imajo vsak čas pravico svoje zahtevke sodno uveljavljati. Očetova obveza ne prestane, v kolikor ni sodna ločitev izrekla drugače, niti če žena in otroci žive ločeno od očeta in moža. Iz teh vidikov je zanimiv primer, ki ga je ta teden obravnaval kazenski senat okrožnega sodišča.

Leta 1940 je mestna občina priznala rodbinske doklade tudi nestalnim in sezonskim delavcem. Vsak delavec je bil upravičen in sprejemati dnevno za zakonsko ženo in vsakega zakonskega otroka po 3 din dnevno. Za doklade se je prijavil tudi delavec Z., ki je poročen in ima tri zakonske otroke, s katerimi pa že šest let ne živi v skupnem gospodinjstvu. Zakon ni sodno ločen, temveč samo dejansko. Žena in otroci živijo na Stajerskem in kakor je Z. kasneje sam priznal ni k njihovemu vzdrževanju nič prispeval, dasi so bili otroci po zakonu upravičeni do vzdrževanja. Mestna občina

mu je najprej doklade priznala, ko so pa kasneje pri neki drugi nerodnosti natančneje preiskali njegovo družinsko življenje in ugotovili, da žive žena in otroci ločeno od njega, so mu izplačevanje dokladi ustavili ter ga obenem privabil državnemu tožilstvu, češ, da je zagrešil prestopek prevarje v prijet od občine neupravičeno skupno 2314,53 lire. Istočasno je bil Z. prijavljen tudi zato, ker je neugotovljeno, da je v decembru lani poskusil pripraviti mestno občino do tega, da mu izplača še eno državinsko doklado, ko je prijavil nezakonskega otroka, ki ga ima z neko žensko. Pri tem je predložil knjižico uslužbenega davalka, v katero je sam vpisal v rubriko zakonskih otrok ime otroka in rojstno letnico. S tem je zagrešil zločinstvo napravljanja lažnih listin po § 215.

Z. je vsa dejanja pred sodniki priznal in zelo do tega, da je stvar jasna. Branilec otočnega dr. Stane Jereb je v zaključku obrambennem govoru opozoril sodnike, da v prvi točki ne more biti gorova o prestopku. Do doklad je bil upravičen, saj je dolžan vzdrževati svoje otroke in svojo ženo in dejstvo, da živila 'očeno, ne more biti odločilno. Otrok lahko vsak čas terjajo očeta za povračilo stroškov, ki so jih imeli drugi z njihovo vzgojo in vzdrževanjem. Otočnec je izpolnil pogoj, za dobivanje doklada, namreč da ima zakonsko ženo in zakonske otroke, torej so mu te tudi pritikale in ni zagrešil nobenega prestopka.

Sodniki se njegovemu mnenju niso priznali. Senat je spoznal oboženca za kriegerja, celoti po otočni in ga po §§ 215 in 334 obsoledi na 6 mesecov strogega zapora in 50 lit darnejne kazni, pogojno za določenih treh let. Mestno poglavarstvo je bilo glede svojega zahtevka zavrnjeno na pot civilne pravde. Proti tej razsodbi je branilec prijavil revizijo in priziv.

Zaradi utaje 500 lir

32-letna železničarjeva žena Justi K. je lani sprejela od nekega T. 500 lir in mu obljubila, da mu bo nabavila na Dolenskem razna živila. Svoje obljube pa ni izpolnila in ko jo je oškodovanec terjal, naj mu vrne vsaj denar, tudi tega ni napravila. Ovadil jo je sodišču zaradi utaje po § 318.

Fred sodnikom poedincem se je otočnika zagovarjal, da je imela resen namen dobiti T. živila. Prvotno je mislila, da jih bo lahko kupil njen mož, potem pa je česar izročila nekemu 20letnemu fantu, ki se je bavil s prekupevanjem. Tega so potem zaprli in tako je ostala brez denarja in brez živil. Toda oboženka ni niti pri odvetniku oškodovanca pokazala dobre volje, da bi skodo izravnala. Odvetnik ji je predlagal, naj vrne dolžno vsoto vsaj v obroku, če vsega ne more naenkrat. Obtoženka pa do razprave ni vrnila niti enega otroka.

Sodnik je obosidl na 20 dni zapora, pogojno za 2 leti, kateri pogoj pa je veljavne le, če v 6 mesecih plača oškodovancu 472 lir.

DNEVNE VESTI

Minister Pavolini na sedežu italijansko hrvatske novinarske agencije. Minister za ljudsko kulturo eksc. Pavolini je posest sedež italijansko hrvatske novinarske agencije v Veneziji, ki je bila ustanovljena po ministrstvu ljudske kulture (tiskovni urad) za pogobitev novinarskih ter kulturnih odnosov med Italijo in Hrvatsko. Omenjena agencija razvija svojo dejavnost s pomočjo komentarijev in člankov, ki se dostavljajo dnevno v obliki biltenov italijanskemu in hrvatskemu tisku, izpopolnjenih s priključenjem fotografiskoga in radiofonskega poročevalskega građa. Ministra Pavolinija so sprejeli ob njegovem posetu direktor agencije, hrvatski skupni v Flumin, dr. Ivo Kaleda, šef hrvatskega filma dr. Mikac in polnoštivalno zbrani uredniški zbor. Ogledal si je podrobno ureditev ter organizacijo poročevalske službe ter je izrazil svoje zadovoljstvo nad izvršenim delom. Obenem je dal navodila za bodoče delovanje.

Junaška polkovnikova smrt. Italijansko časopisje poročajo sedaj obširno o junasni smrti polkovnika Viktorja Rafaellija, ki je padel skupno z generaloma Baldadassarejem in Piacenzo dne 26. junija pri Marsu Matruhu. Polkovnik Viktor Rafaelli je bil pionirski poveljnički junaskega armadnega zbora. Rojen je bil 27. decembra 1895 v Rimu. Udeležil se je prejšnje svetovne vojne in je bil med protostoljci, ki so se udeležili španske vojne. V sedanji svetovni vojni je bil dodeljen afriški vojski in je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo ob prilikl bitke pri Bir Hacheimu. Pionirski polkovnik pa ni bil samo dober vojak, ampak tudi ugleden znanstvenik. Bil je profesor na višji radiotehnični šoli v Rimu ter na topniški in pionirski akademiji v Torinu. L. 1928 je skupno z nekim drugim častnikom rešil problem tajne telefonije z ultrardečimi žarki.

Na polju slave sta padla pilot Pierino Maerna, star 29 let, rodom iz Milana, ter 32letni legijonar Lucijan Villa, pravstovjec balatonja »M«, ki je bil rodom iz Carate Brianze pri Milenu. Oba sta bila vneta prapadnika fašista.

Pomembna obnovitev dela v Dioklecijanovih toplicah. Iz Rima poročajo: Med znamenitimi stavbami največje zgodovinskega važnosti, ki se sedaj obnavljajo in restavrirajo, so sloveč Dioklecijanove toplice. Ta stavba, ki je med najboljše obhranjene iz dobe cesarskega Rima, je terjala velika utrjevalna dela na področju med takozavnim Planetarijem in Albergom Granie, da se ohranijo oni deli starinske stavbe, ki jim je pretela nevarnost, da se bodo porušili. To veliko delo je obnovilo dostenjstvo zgodovinske gradnje ter je omogočilo verno vzpostavitev enega najbolj veličastnih stebrišč in umetniško pomembne romanske kopole.

Podeljene nagrade umetnikom z venetijsko Biennale. Mednarodno razsodisce, ki mu je predsedoval eksc. grof Volpi Misurata, je priznalo nemškemu slikarju Arturju Kampfmu in švicarskemu kiparju C. O. Banningerju nagrada, ki ju je naklonil Duce

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 18. in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30 14.30 16.30 in 18.30

KINO MATICA TELEF. 22-41

Začetek filmske sezone!

Pevski film z najnovejšo popevko

»HOCEM ŽIVETI TAKO«

Tenorist Ferruccio Tagliavini pojde arje iz raznih oper. Igrali: Carlo Campanini, Silvana Jachino.

KINO UNION TELEFON 22-21

Na bienalu v Benetkah s prvo nagrado za režijo nagrjeni film

KOMEDIANTI

V glavnih vlogah: Hilda Krahl, K. Dorsch, Gustav Diessl itd.

KINO SLOGA TELEF. 27-30

Zabavna dijaška komedija

SEDEM GREHOV

V glavnih vlogah: Maria Denis, Eva Dillian, Maurizio D'Antona in Massimo Serrato.

Predstave danes in jutri v nedeljo sajmo ob 16. in 18. uri

ko so ji zamašili usta, so jo vlekli s seboj in so jo po včet dnevin spravili do polvjstva upornikov. Pred temi moži je Belluttijeva slišala mnogo različnih, nič kaj ugodnih načrtov, ki so jih spražili v zvezi z njeno usodo. Toda neki bivši vojak, na katerega je morebiti vplivalo juhaštvu mlade učiteljice, je odredil, da se ji zaupajo kuhinjski posli ter čičenje. Vse to je moral delati mlada učiteljica ves čas, dokler je niso te dni osvobodili.

— Za 40 dni ga je prehjel smrt pred steleto. Iz Udina poročajo: Nenadno je umrl najstarejši meščan Alojz Venčiarutti iz Martinizza. Čez 40 dni bi bil slavil stoletnico rojstva. Njegovi rojaki so mu pripravljali veliko slavlje, ki ga pa Venčiarutti ni doživel. Pokojnik je bil izreden mož. Vsak dan je brez naočnikov čital časopise, za svoja leta je imel nenaščen tek in tudi piva je precej popl. Vsak dan se je dobro izprehril. Bil je dvakrat poročen in dvakrat vdovec. Do zadnjega je tudi delal. Njegov najstarejši sin Tomaz je doživel te dni svojo 75-letnico.

Solski zbor Glasbene Matice v našem koncertnem življenju že precejšnjo vlogo Njegovo zvesto sodelovanje je pogostokrat omogočilo pevskemu zboru Glasbene Matice izvajanje slavnih del svetovne literature v velikem mešanem zboru. Podobno nalogi bi imel Solski zbor tudi sedaj, predvsem pa bi imel pevsko solo in vaje za samostojne koncertne nastope.

Za novo šolsko leto pripravlja ravnateljstvo šole Glasbene Matice vrsto javnih produkcij gojencev šole Glasbene Matice pod skupnim naslovom: »V domačem krogu«. Namen teh produkcij je, pokazati, kako se lahko tudi v manjšem državskem ali prijeteljskem krogu goji resna, pa tudi vesela glasba. Pri teh sporednih bo nujno potrebno sodelovanje šolskega zborna. Pa tudi sicer je mnogo prilik za tako sodelovanje in udejstvovanje. V Solski zbor Glasbene Matice se lahko prijava vsakdo, dobrodošli so ženski in moški glasovi, posebno pa se gojenci in gojencev naših srednjih in stokovnih šol.

Solski zbor bo vodil ravnatelj Mirko Polič, zborovodja pevskega zborna Glasbene Matice. Čas vaj se bo sporazumno določil na prvem sestanku šolskega zborna, ki bo sredi tekočega meseca in bo natančen dan in ura javljena v naših dnevnikih. Prijave sprejemajo pisarna Glasbene Matice v sedanji teden, včetve soboto 12. t. m. Pouk bo brezplačen in bo dvakrat na teden.

Radio Ljubljana

PONEDELJEK- 7. SEPTEMBRA 1942-XX

7.30: Pisane glasba, 8.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini, 12.20: Ploče, 12.30:

Poročila v slovenščini, 12.45: Koncert soprisnice Nade Stritarjeve, 13.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini, 13.15: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih sil v slovenščini, 13.25: Operna glasba na ploščah, 14.00: Poročila v italijanščini, 14.15: Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijane — Glasbila za godalni orkester, 14.45: Poročila v slovenščini, 17.15: Prenos v Siente, 19.00: »Govorimo italijansko«, 19.30: Poročila v slovenščini, 20.00: Napoved časa — Poročila v italijanščini, 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini, 20.30: Vojaške pesmi, 20.45: Orkester vodi dirigent Zeme, 21.15: Koncert soprisnice Ksenije Vidali, 21.45: Koncert violinista Leonia Pfeifferja (pri klarivirju Marijan Lipovšek), 22.15: Orkester pesmi, vodi dirigent Angelini, 22.45: Poročila v italijanščini.

Ali ste že odposlali naročilnico za DK?

PAPRIKA MARICH

Pepe rosso italiano garantito puro! talijanski rdeči peper za jajčnico čisti. In vendita presso i migliori negozianti di generi alimentari e commestibili.

DITTA M. MARICH TORRE ANN CENTRALE (NAPOLI)

che già 24 possessori di un biglietto della Lotteria sono diventati milionari spendendo solo 12 Lire. Può essere questo il tuo turno, se però acquisti un biglietto. Fallò oggi stesso per non dimenticartene.

da so se 24 lastniki po ene srečke Lotterije di Merano postali milijonari z borom stroškom 12.- lir. Lahko je sedaj vrsta na tebi, seveda ako kupis srečko. Opravi to se danes, da ne pozabi.

DARUJE MILIJONE a chi acquista un biglietto per L. 12.

DARUJE MILIJONE onemu, ki si naba- vi srečko za L. 12.

POZIVAMO VSE, ki so kupili krompir v mesecu avgustu pri nas z obvezjo, da pri nesejo septembriske odrezke A. B. C. —

Kdor se temu ne bo odzval, mora računati, da ne dobi nadaljnji nakaznic za krompir. — Sever & Komp., Ljubljana.

PREMOG DRVA I. Pogončnik LJUBLJANA

Borovičeva ulica 5

Telefon 20-59

POZIVAMO VSE,

ki so kupili krompir v mesecu avgustu pri nas z obvezjo, da pri nesejo septembriske odrezke A. B. C. —

Kdor se temu ne bo

Ljubljana je imela kopališče že v 13. veku

Mało zgodovine o ljubljanskih kopališčih — Iz listin je razvidno, da je imela Ljubljana že l. 1466 kopališče pri Sv. Jakobu

Ljubljana, 7. septembra
Ob koncu kopalne sezone, ki je bila letos res izredno lepa in dolga, se pomudimo malo še pri ljubljanskih kopališčih, najstarejših in najvajejših. Tudi zgodovina naših kopališč dokazuje, da ima Ljubljana vsestransko bogato tradicijo, da jo smemo uvrščati med najstarejša evropska mesta. Zgodovina kopališč sicer ni posebno podrobno obdelana, tako da se lahko poslužimo le skromnih podatkov. Toda prav radi tega, ker je podatkov malo, se zde tem bolj dragoceni.

Najnovejša kopališča na Kranjskem

V srednjem veku pa ni imela kopališče le Ljubljana, temveč tudi druga kranjska mesta. V listinah se imenuje škofovsko kopališče že v letih 1318 in 1360. To kopališče je bilo last frizinskih škofov in oddajali so ga v najem za 3 marke na leto. Ne moremo opisati, kakšno je bilo »kopališče. Ko pa govorimo o srednjeviških mestnih kopališčih, gre navadno za zaprta kopališča, mala poslopja in v današnjem pomenu besede bolj za kopalnice. Najemnik škofovskoga kopališča je plačeval po 3 marke najemnine na leto. Tudi Kamnik je imel kopališče že v srednjem veku. Njegovo kopališče, ki je bilo cesarska last, je omenjeno že v 15. stoletju. Najstarejše kopališče na Kranjskem je bilo menda v Ljubljani. Zgodovinska listina nam govorji, da je koroški vojvoda Ulrich že okrog l. 1290 podaril kopališče z zemljiščem ob njem ter z neko hišo benediktinsku samostanu v Gornjem gradu.

V 15. stoletju na Kranjskem dve kopališči.

V 15. stoletju je imela Ljubljana dve kopališči, in sicer gornje in spodnje. Kopališča sta bili tako imenovani nedvomno po legi. Gornje je bilo na otoku pri Bregu. Znamo je, da je bil najemnik tega kopališča tedaj ljubljanski meščan Avgust Merkl. Viri pritočajo, da l. 1446 cesar Friderik dal to kopališče v kupno pravo kranjskemu vicedomu Juriju Rainerju. Vicedom je pa moral plačevati za to v vicedomske blagajno po 2 funta penezov na leto. Natančna lega kopališča ni znana; znamo je pa, da je kopališče bilo nekje blizu sedanjega Šentjakobskega mostu.

Šenklavško kopališče

Tako lahko imenujemo spodnje kopališče, ki je o njem zbranih nekaj več podatkov. Bilo je pri stari Šenklavški cerkvi (sedanje stolnice tedaj seveda še ni bilo). Kopališče je bilo v lasti Predjamec (Lueg); l. 1453 je kopališče prešlo v fevd Jurija Paradiža, pozneje pa ga je upravljala žena ljubljanskega meščana Melhiorja Poscha (Poža?), dokler ga ni prodala kranjskemu kapitujtu. L. 1532 sta doda kopališče v dosmrtno kupno pravo mojster Volbank Zachenberger in njegova žena, (z Dunajem), a obvezali sta se, da bosta priznavala kapitelj za svojo zemljiško gospodsko. Dedični Predjameci, grofi Thurni, so podejali kopališče z neko šišensko desetino vred stolnim dekanom, odnosno njihovim namestnikom.

Kakšna so bila srednjeveška kopališča.

Najbolj bi nas zanimalo, kakšna so bila srednjeveška kopališča. Opisov pa nijamo. Iz skromnih podatkov si lahko ustvarimo le približno sliko. Vsekakor je bilo kapiteljsko ali spodnje kopališče v poslopu. Upravčenja je domnevna, da je bila na kraju sedanje škofske palače in da so ga podeli, preden so začeli zidati to poslopje. Trditi smemo tudi, da je imelo tople kopeli, ker je v listinah omenjen kotel, ki so ga uporabljali za segrevanje vode. To je pa tudi vse, kar smemo trditi z večjo zanesljivostjo o najstarejših ljubljanskih kopališčih. Domnevamo še lahko, da so uporabljali rečno in da sta bili prav zaradi tega obe kopališče ob Ljubljani. Ne moremo pa povedati, kdo se je kopal v teh kopališčih. Meščani — to se pravi meščanski stan — so menda imeli pristop, čeprav so bile v srednjem veku ostre meje med meščani in plemstvom. Ce sta pa bili to meščanski kopališči, namenjeni meščanom, se ju plemiči najbrž niso posluževali. V kopališčih so najbrž opravljali svoje posle tudi padarji (ime padar izvira iz nemškega imena kopališče), saj so še celo v novejšem času v mnogih toplicah puščali bolnikom kri. Zato so se ljudje tedaj menda tudi zahajali v kopališče predvsem zdravju

in ne umivat. Kopališča še dandanes niso povsem izgubila tega značaja — da so nekatera še vedno predvsem zdravilišča, ne pa zdravstvene (higieniske) naprave, ki so namenjene tudi zdravju, odnosno vsaj prav tako preprecevanju bolezni kakor zdravljenju samemu.

Najnovejša ljubljanska kopališča

Med novejša ljubljanska kopališča smemo že pristejeti »Marijino kopališče« iz srednjeveškega stoletja. O njem smo že pisali in dovolj je že znano starejšim meščanom, da se nam zdaj ni treba spuščati v podrobnosti. Omenjam pa ga zaradi tega, ker je v prejšnjem stoletju slovelo kot vzorno ter moderno, kar so naglašali v vseh opisih in vodičih. To se nam zdi malo čudno, če smo poznali poslopje, ki je bilo končno takšna spotika v novejši Ljubljani, da so ga morali začiščati in podreti. Venec pa smemo verjeti, da je bilo Marijino kopališče, dokler je bilo še v rabi, dovolj zanesljivo. Posebej bo treba malo opisati zgodovino kopališča Marijino kopališče, iz nje je razvidno, da to kopališče spada med starejša ljubljanska kopališča in da je bilo urejeno že l. 1853, torej pred približno 90 leti. Sicer so se pa že vsaj srednjeveškega stoletja kopali v Ljubljani in se učili plavanja. Tedaj kopanje seveda ni bilo »ljudsko gibanje« kakor je dandanes. Za kopanje so bili strogo določeni kraji in kopali so se lahko le članzi zasebnih kopališčnih družb ali tečajnikov kopalne šole. Tedaj je imelo kopanje v letnih kopališčih predvsem namen, da so se kopali naučili plavati. Solnčenje je bilo do novejšega casa neznan, kar sprevidimo že iz tega, da kopališko kopališče prvotno ni imelo prostora za solnčenje. V starih časih so na letnih kopališčih celo čislali senco: tako sta rasli pred kabinami kopališča kopališča košati lipi in kopali so se radi hladili pod njima, če se že niso dovolj hladili v vodi.

Kopališko življenje pred prvo svetovno vojno je bilo v splošnem precej drugačno kakor dandanes in drugačno so bila tudi letna kopališča. Da so bila primitivna, ni treba še omenjati. Kolezijsko kopališče so včekrat prenvaljali, a končno so se moralni vendar odločiti za popolno preureditev, da novo kopališče res lahko ustrezalo zahtevam našega časa.

Židovski katalog na Slovaškem

To konca tekočega leta bo slovaška vlada uredila židovsko vprašanje

In drugih javnih lokalih zelo samozavestno. Zato je začelo slovaško ljudstvo protestirati in zahtevati, naj oblasti izčerno vse Zide.

Tako se je zglašila pri notranjem ministru Machu deputacija mesta Trnava in ga prosila, naj odredi izgon Židov iz mestne območje. Zastopniki Trnave so opozorili ministra na to, da se je to mesto odkrito Židov že v srednjem veku. Zadnje čase se je pa izmed 40 izgnanov Židov 30 vrnilo in nobenemu ni prišlo niti na misel, da bi se v mestu skrival. Slovaška vlada je po izjavni notranjega ministra trdno odločila židovsko vprašanje končno urediti tako, da Slovaki ne bodo imeli več povoda pritoževati se.

V zvezi s tem je javnost z velikim zadovoljstvom in odobravljanim sprejela nedavni govor predsednika dr. Tisa, ki je med drugim omenil, da se je število Židov na Slovaškem od leta 1948 postopoma in da so postali Židje za slovaški narod velika nevarnost. Okrog 68% narodnega dohodka je šlo v žepa Židov, na katere pa odpade samo 5 odstotkov prebivalstva.

Izmed 20.000 preostalih Židov jih bodo 6000 v kratkem izgnali, ostale bodo polagoma izložili iz gospodarstva in gospodarskega življenja, tako da jih bo ostalo do konca tekočega leta samo še nekaj sto. Okrog 6000 je na Slovaškem meščanov in meščanskih židovskih zakonov. Tem je bilo izjemoma dovoljeno, da smejo ostati na Slovaškem.

Siroki sloji slovškega prebivalstva so v zadnjem času ponovno zahtevali, naj se židovsko vprašanje končno uredi. Izkazalo se je namreč, da je med 20.000 Židov, ki so še ostali na Slovaškem, večina blizuših vplivnih osebnosti z velikimi denarnimi sredstvi in dobrimi zvezami. Ti bi se radi izognili selitvi. Lista »Gardista in «Grenzbote« sta zadnje čase mnogo plasa na Židih in odkrila nove njihove manipulacije. Kratko smo že poročali, da so odkrili med drugimi krščenje Židov na večku. Posebno sta šli na roko Židov na pravoslavnina in evangeljska cerkev. Mnogi nekrščeni ali za gospodarstvo važni Židje so nastopali po slovaških kopališčih, jelenih vagonih brzovlakov, restavracijah

nekajlik obleke gospa Van Hopperjeve v Monte Carlo.

Ko sem končala, sem položila obleko na posteljo. Nato sem si posnela zlic rdečilo, ki sem ga prej potreboval za kostum. Popravila sem si lase in umila roke. Oblekla sem sinjo obleko ter poiskala par čevljev, ki so se ujemale z njo. Zdalo se mi je, da sem spet tista kakor nekdaj in se odpravljam za gospo Van Hopperjevo v hotelsko dvorano. Odprla sem vrata in krenila po hodniku. Vse je bilo tiho. Kakor da ne bi bilo veselice. Vrata v zahodno kriko so bila zaklenjena. Sele ko sem prišla pod stebrenik, sem začula mrmljanje in trušč glasov, ki je prihajal iz obrednice. Še vedno so sedeli za mizo. Velika veza je bila prazna. Tudi na galeriji ni bilo žive duše: očitno so bili godbeniki pri večerji.

Od tam, kjer sem stala, baš nasproti sebe, sem videla sliko Karoline de Winter. Videla sem zarjo krovokrog njenega obraza in smehljaj, ki je vihal ustnice. Spomnila sem se, kaj mi je bila rekla Škofova žena tisti dan, ko sem prišla k nji na obisk. »Se zdaj jo vidim, kakšna je bila na večer plesa... z oblakom črnih las okrog glave... in v tisti svoji beli obleki...« Morala bi se biti spomniti teh besed, moralna bi bila vedeti. Kako čudno je bilo videti na galeriji godala, mali oder za godbo, in veliki kotel... Na enem izmed stolov je ležala žepna rutica. Obrnila sem se proti stebreniku sapa je prihajala ki jo je bil godbenik pozabil. Naslonila sem se na ograjo in pogledala dol. Kmalu bo velika dvorana vsa polna ljudi, kakor je bila rekla Škofova žena, in Maksim bo stal ob znožju stopnic in pozdravljal prihajajoče. Hrup glasov bo odmeval pod stopicom;

Kopališča na prostem

Da so zaprta kopališča izgubila svoj nekdanji pomen, je pa treba pripisovati v velikim urenjem letnim kopališčem. Ljubljana je imela doslej tri velika letna kopališča: Ilirijo, Kolezijo in mestno kopališče na Ljubljanici ob Ižanski cesti. Kolezijskega kopališča začasno nimamo več, zato pa bo tem lepše, ko bo urejeno. Delno so ga uporabljali kopaci tudi letos. Bazena sta bila sicer prazna, zato so pa v njiju uživali prijetje solnčne kopeli. Hladili so se s prahami. Ne smete pa misliti, da je letna kopališča Ljubljana dobila še v novejšem času. Posebej bo treba malo opisati zgodovino kolezijskega kopališča, iz nje je razvidno, da to kopališče spada med starejša ljubljanska kopališča in da je bilo urejeno že l. 1853, torej pred približno 90 leti. Sicer so se pa že vsaj srednjeveškega stoletja kopali v Ljubljani in se učili plavanja. Tedaj kopanje seveda ni bilo »ljudsko gibanje« kakor je dandanes. Za kopanje so bili strogo določeni kraji in kopali so se lahko le članzi zasebnih kopališčnih družb ali tečajnikov kopalne šole. Tedaj je imelo kopanje v letnih kopališčih predvsem namen, da so se kopali naučili plavati. Solnčenje je bilo do novejšega casa neznan, kar sprevidimo že iz tega, da kopališko kopališče prvotno ni imelo prostora za solnčenje. V starih časih so na letnih kopališčih celo čislali senco: tako sta rasli pred kabinami kopališča kopališča košati lipi in kopali so se radi hladili pod njima, če se že niso dovolj hladili v vodi.

Povratek Italijanske podmornice v njeno bazo po dolgem križarjenju po Atlantiku

Zemlja je stara 570 milijonov let

Z ogromno hitrostjo se suče naš planet okrog sonca

Merimo lahko leta, stoletja in tisočletja, pa tudi cele epohе v zgodovini naše zemlje, toda kako naj določimo starost zemlje? Ali sploh lahko ugotovimo, kdaj je nastal planet, ki se na njem razvija naše življenje? V starih časih so ljudje mislili, da je zemlja plošča, sponča na dvanajstih orjaških stebrih. Grški pesnik Hesiod, ki je živel v 7. stoletju pred Kristom, je napisal sijajno pesniško delo o postanku sveta. Opisuje nastanek naše zemlje takole: Nekega dne je treselj iz največjih nebesnih višin Vulkanovo nakovalo pa se je na poti med nebom in peklom ustavilo. Tako je nastala v obliki okroglike plošča naša zemlja. Hesiod pripominja, da je trajalo padanje Vulkanovega nakovala iz vesmira točno 9 dni in 9 noči.

Tu je pa moderna znanost dokazala staremu veku ljudje, da se niso nicesar vedeli o ogromnih razdaljah med poediniimi telesi in njihovem kroženju po vesmirusu, če bi bili Hesiod to vedel, bi ne bil govoril o devetih dneh. Praktično bi bilo namreč rabilo nakovalo več milijonov let, preden bi bilo padlo iz najvišjih nebesnih višavja, kjer je stvarstvo določilo prostor naši zemlji.

Starost zemlje merijo zdaj učenjaki z drugim merilom. Najboljši pomočnik, nekakšna ura našega planeta, je pri tem ra-

dij. Radiljeva ura »meri« razvija našo zemljo skozi stoletja, skozi milijone let. Radij in še nekateri njemu podobne snovi rabijo namreč za svoj postanek in razvoj ogromna časovna razdobja. Neskočno počasen je ta proces in v modernih laboratorijsih lahko, z najprecnejšimi aparati zasledujejo. Tako se učenjaki tudi dognali starenje naše zemlje. Ugotovili so, da je naša zemlja starokrog 570 milijonov let.

Praktično seveda ni mogoče položiti matere zemlje na tehnico, da bi določili njeno težo. Tudi tu si je treba pomagati z drugimi sredstvi. Težo zemlje merijo tako, da upoštevajo učenjaki njen privlačno silo, težnost, zakone padanja itd. Tako so prilično učenjaki do zaključka, da tehta naša zemlja približno 600000000000000 ton. S hitrostjo 100 tisoč kilometrov v sekundi, poleg tega se pa suče še okrog svoje osi in s hitrostjo 465 kilometrov v sekundi. To hitrost so izmerili na Ekvadorju.

Končno ostane še naloga izmeriti temperaturo naše zemlje. Najnižjo temperaturo 70 stopinj pod ničlo so izmerili v Sibiriji, najvišjo 63 stopinj nad ničlo pa v Italijanski Somaliji. To pa učenjaki ne moti, da bi ne mogli umetnim potom dosegati najvišje temperature 4300 stopinj nad ničlo in najniže 237 stopinj pod ničlo.

Zadnja pot bolgarskega generala Nikolajeva

Poročali smo že, da je umrl v Sofiji patriarh bolgarske vojske general Danael Nikolajev. Danes teden je bil svečano pokopan. Pogreb je bil na državne stroške.

Pred krsto je stopal kralj Boris s svojim bratom princem Kirilom. Njemu so sledili vsi ministri, vojaški ataseji v Sofiji zastopniki držav, generaliteti, vojaški zastopniki držav, rezervni častniki, zastopniki mladinskih organizacij in velika množica prebivalstva.

Pred krsto so nosili mnogo pokojnikov, odlikovanje in krasni vencev, med njimi vence kralja Borisa, Nemčije, Italije in Francije. Na krsti je ležala samo pokojnikova sablja. V pogrebnu sprevozu so vodili tudi pokojnikovga konja. Po vseh cestah in ulicah koder se je pomikal žalni sprevod je stala v špalirju velika množica občinstva, ki je prišlo izkazati zadnjo čast najstarejšemu bolgarskemu generalu.

Križanje tobaka na Madžarskem

Na Madžarskem delajo že več let poskuse z boljšanjem tobaka. Poskusni tobaci načini sestavljeni na Debrecinu so dosegli razveseljive uspehe. Tu so križali razne vrste tobaka z jugovzhodnimi in prekomorskih dežel z madžarskim, da bi dobili čimboljše vrste tobaka. Križanje so se zelo dobro posreč